

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет історії, політології та національної безпеки

Кафедра історії України та археології

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

**Україна в європейському історичному та
культурному контекстах**

підготовки бакалавра (для денної і заочної форм навчання):

спеціальностей: 014 Середня освіта (Українська мова та література. Світова література; Мова та література (польська). Переклад); 023 Образотворче мистецтво; 024 Хореографія; 025. Музичне мистецтво; 034. Культурологія; 035 Філологія; 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська; 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька; 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька; 035.10 Прикладна лінгвістика; 014.02 Середня освіта (Мова і література. Англійська); 014.02 Середня освіта

(Мова і література. Німецька); 053 Психологія ; 054 Соціологія ;; Психологія (Практична психологія); 061 Журналістика; 091 Біологія; 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини); 20 Аграрні науки та продовольство; 101 Екологія; 104 Фізика та астрономія; 105 Прикладна фізика та наноматеріали; 014.08 Середня освіта (Фізика); 014.15 Середня освіта (Природничі науки); 106. Географія; 111 Математика; 014 Середня освіта (Математика); 102 Хімія; 014.06 Середня освіта (Хімія); 122 Комп'ютерні науки; 125 Кібербезпека; 161 Хімічні технології та інженерія; 193 Геодезія та землеустрій; 205 Лісове господарство; 222 Медицина; 226 Фармація, промислова фармація; 241 Готельно-ресторанна справа; 242. Туризм; 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії; Міжнародні економічні відносини (Міжнародний бізнес).

освітньо-професійної програми: Українська мова та література. Світова література. Мова та література (польська). Переклад. Середня освіта. Українська мова та література. Світова література. Мова та література (польська). Переклад. Середня освіта. Польська мова. Журналістика та міжкультурна комунікація. Міжнародні відносини. Міжнародна інформація та суспільні комунікації Міжнародні економічні відносини. Міжнародний бізнес. Середня освіта. Географія. Економіка. Готельно-ресторанна справа. Туризм. Геодезія та землеустрій. Середня освіта. Мова і література англійська Середня освіта. Мова і література німецька. Переклад. Мова і література французька. Переклад. Мова і література англійська. Переклад. Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика Психологія. Практична психологія . Соціальний аналіз. Консалтинг. Управління. Біологія. Лабораторна діагностика. Культурологія. Хореографія. Музичне мистецтво.

Силабус навчальної дисципліни «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» підготовки бакалавра, галузей знань: 01. Освіта / Педагогіка. 02. Культура і мистецтво. 03. Гуманітарні науки. 05. Соціальні та поведінкові науки. 06. Журналістика. 09. Біологія; 014 Середня освіта (Українська мова та література. Світова література; Мова та література (польська). Переклад); 014.02 Середня освіта (Мова і література. Англійська); 014.02 Середня освіта (Мова і література. Німецька); 023 Образотворче мистецтво; 024 Хореографія; 025. Музичне мистецтво; 034. Культурологія;

35 Філологія; 054 Соціологія; 061 Журналістика; 10. Природничі науки. 11. Математика та статистика. 12. Інформаційні технології. 16 Хімічна та біоінженерія. 19. Архітектура і будівництво. 20. Аграрні науки і продовольство. 22. Охорона здоров'я. 24. Сфера

обслуговування. 29. Міжнародні відносини; 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська; 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька; 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька; 035.10 Прикладна лінгвістика;; 20 Аграрні науки та продовольство; 053 Психологія; 091 Біологія; 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини); 101 Екологія; 104 Фізика та астрономія; 105 Прикладна фізика та наноматеріали; 014.08 Середня освіта (Фізика); 106. Географія; 111 Математика; 014 Середня освіта (Математика); 102 Хімія; 014.06 Середня освіта (Хімія); 122 Комп'ютерні науки; 125 Кібербезпека; 161 Хімічні технології та інженерія; 193. Геодезія та землеустрій; 205 Лісове господарство; 014.15 Середня освіта (Природничі науки); 222 Медицина; 226 Фармація, промислова фармація; 241 Готельно-ресторанна справа; 242. Туризм; 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії.

Розробники:

Пришляк Володимир Васильович, кандидат історичних наук, доцент;

Ленартович Олег Юрійович, доктор історичних наук, професор;

Шваб Анатолій Георгійович, доктор історичних наук, професор;

Каліщук Оксана Миколаївна, доктор історичних наук, професор;

Кучерепа Микола Михайлович, кандидат історичних наук, професор;

Гаврилюк Олександр Никифорович, кандидат історичних наук, доцент;

Денисюк Василь Іванович, кандидат, історичних наук, доцент;

Понедельник Лариса Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент;

Рудянин Іван Петрович, кандидат історичних наук, доцент;

Приймак Валентина Олексіївна, кандидат історичних наук, старший викладач;

Малеончук Галина Олександрівна, кандидат історичних наук, старший викладач;

Степанюк Софія Миколаївна, кандидат історичних наук, старший викладач.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри

історії України та археології

протокол № 2 від 18 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри   *В. К.*   (проф. Баран В. К.)

I. Опис навчальної дисципліни

<p>Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна</p> <p>Найменування</p> <p>/освітньо-</p> <p>показників</p> <p>наукова/освітньо-</p> <p>творча програма,</p> <p>освітній рівень</p>	<p>Характеристика навчальної</p> <p>дисципліни</p>
<p>Денна (заочна)</p> <p>форма</p> <p>навчання</p>	<p>галузь знань: 01. Освіта / Педагогіка. 02. Культура і мистецтво. 03. Гуманітарні науки. 05. Соціальні та поведінкові науки. 06. Журналістика. 09. Біологія;</p> <p>спеціальностей: 014 Середня освіта (Українська мова та література. Світова література; Мова та література (польська). Переклад); 023 Образотворче мистецтво; 024 Хореографія; 025. Музичне мистецтво; 034. Культурологія; 035 Філологія; 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська; 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька; 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька; 035.10 Прикладна лінгвістика; 014.02 Середня освіта (Мова і література. Англійська); 014.02 Середня освіта (Мова і література. Німецька); 053 Психологія ; 054 Соціологія ;; Психологія (Практична психологія); 061 Журналістика; 091 Біологія; 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини); 20 Аграрні науки та продовольство; 101 Екологія; 104 Фізика та астрономія; 105 Прикладна фізика та наноматеріали; 014.08 Середня освіта (Фізика); 014.15 Середня освіта (Природничі науки); 106. Географія; 111 Математика; 014 Середня освіта (Математика); 102 Хімія; 014.06 Середня освіта (Хімія); 122 Комп'ютерні науки; 125 Кібербезпека;</p>
	<p>Нормативна</p> <p>Рік навчання 1</p>

161 Хімічні технології та інженерія; 193 Геодезія та землеустрій; 205 Лісове господарство; 222 Медицина; 226 Фармація, промислова фармація; 241 Готельно-ресторанна справа; 242. Туризм; 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії; Міжнародні економічні відносини (Міжнародний бізнес).

освітньо-професійної програми: Українська мова та література. Світова література. Мова та література (польська). Переклад. Середня освіта. Українська мова та література. Світова література. Мова та література (польська). Переклад. Середня освіта. Польська мова. Журналістика та міжкультурна комунікація. Міжнародні відносини. Міжнародна інформація та суспільні комунікації. Міжнародні економічні відносини. Міжнародний бізнес. Середня освіта. Географія. Економіка. Готельно-ресторанна справа. Туризм. Геодезія та землеустрій. Середня освіта. Мова і література англійська. Середня освіта. Мова і література німецька. Переклад. Мова і література французька. Переклад. Мова і література англійська. Переклад. Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика. Психологія. Практична психологія. Соціальний аналіз. Консалтинг. Управління. Біологія. Лабораторна діагностика. Культурологія. Хореографія. Музичне мистецтво.

Семестр_1/2

Кількість		
		Лекції 28 год.
		Практичні (семінарські) 24/ год.
годин/кредитів		
120/4		
		Самостійна робота 60 год.

Консультації 8 год.

ІНДЗ: є

_____

Форма контролю: е-іспит

Мова навчання

українська

II. Інформація про викладача (- ів)

III Пришляк В. В.

Науковий ступінь кандидат історичних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент

Контактна інформація 0679064035

Електронна пошта: Пришляк Володимир Pryshliak.Volodymyr@vnu.edu.ua,
pryshliakv@ukr.net

Посилання на розклад – <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III А. Г. Шваб

Науковий ступінь – доктор історичних наук

Вчене звання – доцент

Посада – професор

Контактна інформація – +380955850083 anatoliyshvab@gmail.com

Посилання на розклад – <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III– Приймак В. О.

Науковий ступінь – Кандидат історичних наук

Вчене звання – Старший викладач

Контактна інформація – Контактна інформація: 0973963133; 0931184077

Посилання на розклад – <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

ППП Ленартович О. Ю.

Науковий ступінь доктор історичних наук

Вчене звання професор

Посада професор

Контактна інформація 06703320164

Посилання на розклад – <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

ППП Каліщук О. М.

Науковий ступінь доктор історичних наук

Вчене звання професор

Посада професор

Контактна інформація телефон (моб.) + 38 (050) 200 93 82; + 38 (096) 485 08 82
e-mail kalis@ukr.net

Посилання на розклад <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

ППП Кучерепа М. М.

Науковий ступінь кандидат історичних наук

Вчене звання професор

Посада професор

Контактна інформація 0673610391; 0999163955 kucherepa44@gmail.com
Посилання на розклад <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

ППП Рудянин Іван Петрович

Науковий ступінь кандидат історичних наук

Вчене звання

Посада старший викладач

Контактна інформація 097-336-48-24

Посилання на розклад <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

ППП Гаврилюк О. Н.

Науковий ступінь кандидат історичних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент

Контактна інформація 0502064648

Посилання на розклад <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi> **ППП** Денисюк В. І.

Науковий ступінь кандидат історичних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент

Контактна інформація 0502064648

Посилання на розклад <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

ППП Понедільник Л. А.

Науковий ступінь кандидат історичних наук

Вчене звання –

Посада доцент

Контактна інформація 0730162220

Посилання на розклад <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

ППП Степанюк С. М.

Науковий ступінь кандидат історичних наук

Вчене звання –

Посада старший викладач

Контактна інформація 0504385282

Посилання на розклад <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

ППП Малеончук Г. О.

Науковий ступінь кандидат історичних наук

Вчене звання –

Посада старший викладач

Контактна інформація 0993512225

Посилання на розклад <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

1. Анотація дисципліни. Навчальна дисципліна «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» належить до нормативних дисциплін, яка формує системне уявлення про історію та культуру України у нерозривному зв'язку з європейським історично-культурним простором, вивчає, порівнює та переосмислює перебіг політичних, соціально-економічних та культурних

процесів в Україні у європейському контексті, сприяє усвідомленню необхідності утвердження незалежної України та входження її як рівноправного партнера до Європейського Союзу.

2. Структура курсу: лекції – 28 год. практичні – 24/4 год. самостійна робота 60/92 год. (4 кредити, 120 год.)

3. Пререквізити і постреквізити дисципліни.

Пререквізити: вступ до фаху, філософія, українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням) та ін.

Постреквізити: Творчий феномен Лесі Українки, філософія, українська мова

(за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням) та ін.

Мета і завдання навчальної дисципліни «Україна в європейському

історичному та культурному контекстах» є ознайомлення студентів із багатовіковою минувиною України у сукупності суспільних і культурних явищ

і подій, у їхньому поступальному розвитку з історичними закономірностями складного процесу становлення та розвитку Української держави як європейської країни від найдавніших часів до наших днів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» є:

- дати студентам знання про основні напрямки, тенденції та закономірності становлення й розвитку української державності, розкрити їх органічну єдність і водночас специфіку в контексті європейської цивілізації;

- ознайомити студентів із новітніми досягненнями української та європейської історичної науки;

- навчити студентів вільно оперувати історичними та культурологічними категоріями й поняттями та розуміти їх генезу;

- сформувати у студентів уміння самостійно виявляти, вивчати й аналізувати історичні та культурні процеси, події та явища;

- виховувати у студентів почуття патріотизму, пошани до історичного минулого свого народу.

4. Результати навчання (компетентності).

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми бакалаври повинні отримати

Туризм

Загальні компетенції:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК 03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетенції спеціальності (ФК)

ФК 28. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

Програмні результати навчання (РН)

РН 2. Визначати зміст базових понять з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук;

РН 14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття;

РН 15. Проявляти професійну толерантність до виявлення альтернативних принципів;

РН 16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

Готельно-ресторанна справа

Загальні компетенції:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК 07. Здатність працювати в міжнародному контексті;

Програмні результати навчання (РН)

РН 19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв’язанні професійних завдань;

РН 20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання;

РН 21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;

РН 22. Демонструвати виконання професійних завдань у стандартних та невизначених ситуаціях.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лекції	Практичні (семінари)		Самостійна роботи	Консультації	Форма контролю/ Бали

Змістовий модуль 1. Історія та культура України в європейському контексті від найдавніших часів до середини XVII ст.						
Тема 1. Вступ. Історія та культура України у системі європейської гуманітаристики.	6	2			4	
Тема 2. Київська держава.	9	2			4	1 4
Тема 3. Галицько-Волинська держава.	9	2	2		4	1 4
Тема 4. Українські землі у складі Великого князівства Литовського	9	2	2		4	1 4
Тема 5. Українські землі Речі Посполитої XVI – першої половини XVII ст.	9	2	2		4	1 4

**Змістовий модуль 2. Українська історія та культура у європейському вимірі нового та
новітнього часу**

Тема 6. Визвольна війна в Україні середини XVII ст.	8	2	2		4		
--	---	---	---	--	---	--	--

(Хмельниччина 1648–1657 рр.).							
Тема 7. Руїна.	7	2			4	1	
Тема 8. Гетьманщина та інші українські землі в останній чверті XVII– 80- х рр. XVIII ст.	8	2	2		4		
Тема 9. Культурне життя українських земель у XVI– XVIII ст.	7	2	2		4	1	4
Тема 10. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій (кінець XVIII – початок XX ст.).	8	2			4		
Тема 11. Українська	9	2	2		4	1	

революція 1917– 1921 рр.							
Тема 12. Україна у міжвоєнний період (1921– 1939 рр.).	8	2	2		4	1	4
Тема 13. Україна в роки Другої світової війни (1939– 1945 рр.).	8	2	2		4		4
Тема 14. Україна у післявоєнні роки та в період незалежності.	9	2	2		4	1	4

Тема 15. Українці за кордоном	6		2		4		
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота							60
ІНДЗ							4
Інше							36
Всього годин / Балів	120	28	24		60	8	100

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота передбачає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу по кожній темі та навчальної літератури з переліку рекомендованої викладачем літератури відповідно до структури навчальної дисципліни. Загалом на самостійну роботу виділено 60 годин.

№ з/п	Тема	Кількість годин
----------	------	--------------------

1	Вступ. Україна в контексті історії та культури Європи.	4
2	Київська держава.	4
3	Галицько-Волинська держава.	4
4	Українські землі у складі Великого князівства Литовського	4
5	Українські землі Речі Посполитої XVI – першої половини XVII ст.)	4
6	Визвольна війна в Україні середини XVII ст. (Хмельниччина 1648–1657 рр.)	4
7	Руїна: геополітичні та внутрішні причини	4

8	Гетьманщина та інші українські землі в останній чверті XVII– 80-х рр. XVIII ст.	4
9	Культурне життя українських земель у XVI – XVIII ст.	4
10	Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій (кінець XVIII – початок XX ст.)	4
11	Українська революція 1917–1921 рр.	4
12	Україна у міжвоєнний період (1921–1939 рр.)	4
13	Україна у роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	4
14	Україна у післявоєнні роки та в період незалежності	4
15	Українці за кордоном	4
	Разом	60

IV. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20

балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний листок непрацездатності).

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програми на навчальних платформах Zoom, Office 365, Moodle).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин

(наприклад, хвороба і т. ін.) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі е-іспиту. Оцінка виставляється з урахуванням оцінок за змістові модулі. На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Питання для підсумкового контролю.

1. Стародавнє населення України у кам'яну добу.
2. Епоха міді на території України. Трипільська культура.
3. Господарство, суспільний устрій та культура стародавнього населення України в епоху бронзи.
4. Кочівники Північного Причорномор'я та Приазов'я у ранньозалізну добу: кіммерійці, скіфи, сармати.
5. Грецькі міста-держави Північного Причорномор'я.
6. Проблема походження слов'ян. Давні слов'яни у I–VII ст. н. е.
7. Східні слов'яни у VII–IX ст.
8. Виникнення держави у східних слов'ян. Київська Русь наприкінці IX–70-х рр. X ст.

9. Політичний, економічний та культурний розвиток Київської держави за Володимира Великого та Ярослава Мудрого.

10. Основні тенденції розвитку Київської держави у 1054–1113 рр.

11. Володимир Мономах, його внутрішня та зовнішня політика.

12. Русь у період роздробленості. Монголо-татарське нашествя.

13. Культура Київської Русі.

14. Утворення Галицько-Волинської держави. Внутрішня та зовнішня політика Романа Мстиславича.

15. Галицько-Волинське князівство в часи правління Данила Романовича.

16. Галицько-Волинська держава за наступників Данила Романовича.
17. Політичне становище, соціально-економічний та культурний розвиток українських земель за литовсько-руської доби (1340–1569 рр.).
18. Люблінська унія 1569 р. та її вплив на українські землі.
19. Виникнення українського козацтва. Запорозька Січ.
20. Боротьба українського козацтва проти турецько-татарської агресії.
21. Козацькі війни в Україні наприкінці XVI ст.
22. Козацькі війни 20–30-х рр. XVII ст.
23. Розвиток культури в Україні у другій половині XVI – першій половині XVII ст.
24. Причини та характер Визвольної війни в Україні середини XVII ст. Хід війни у 1648–1653 рр.
25. Переяславсько-Московська угода 1654 р. та її наслідки.
26. Військо Запорозьке після Віленського договору 1656 р.
27. Гадяцький трактат Війська Запорозького із Річчю Посполитою 1658 р.: проблеми реалізації..
28. Військово-політичне протистояння в період Руїни (1658–1678 рр.)
29. Міжнародні договори та поділ українських земель між іноземними державами наприкінці XVII ст.
30. Гетьман Іван Мазепа, його внутрішня та зовнішня політика.
31. Пилип Орлик та його конституційний проєкт 1710 р.
32. Визвольна боротьба на Правобережжі на початку XVIII ст. Семен

Палій.

33. Гетьманщина за наступників Івана Мазепи (1709–1764 рр.).
34. Запорозька Січ у XVIII ст.
35. Обмеження та ліквідація автономії Гетьманщини у другій половині XVIII ст.
36. Гайдамацький рух на Правобережжі. Коліївщина 1768 р.
37. Три поділи Речі Посполитої та їхній вплив на українські землі.
38. Культурне життя в Україні у другій половині XVII–XVIII ст.

39. Політичне становище та соціально-економічний розвиток Наддніпрянщини у першій половині XIX ст.

40. Суспільно-політичне життя в Наддніпрянській Україні у першій половині XIX ст. Кирило-Мефодіївське товариство.

41. Політичне становище та соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель у першій половині XIX ст.

42. Суспільно-політичне і культурне життя в Західній Україні у першій половині XIX ст.

43. Розвиток культури в Україні у першій половині XIX ст.

44. Реформи 60–70-х рр. XIX ст. та їхній вплив на розвиток Наддніпрянщини.

45. Суспільно-політичне життя та національні рухи в Наддніпрянщині у другій половині XIX ст.

46. Західноукраїнські землі у другій половині XIX ст.

47. Розвиток культури в Україні у другій половині XIX – на початку XX ст.

48. Українські землі на порозі XX ст.

49. Наддніпрянська Україна під час російської революції 1905–1907 рр.

50. Україна у Першій світовій війні.

51. Початок Української революції 1917–1921 рр. та її розвиток у період Української Центральної Ради.

52. Українська Держава у період гетьманату Павла Скоропадського.

53. УНР часів Директорії, її внутрішня та зовнішня політика.

54. Національно-визвольна боротьба на західноукраїнських землях. ЗУНР.

55. Злука УНР і ЗУНР 1919 р. та її історичне значення.
56. Польсько-українська війна 1918–1919 рр.
57. Культура і духовне життя в Україні у 1917–1921 рр.
58. Передумови запровадження нової економічної політики. Соціально-економічний розвиток УСРР у період непу.
59. Суспільно-політичне та культурне життя в УСРР у 1920-х рр.
60. Індустріалізація в УСРР та її наслідки.

61. Колективізація в радянській Україні та її наслідки.
62. Голодомор 1932–1933 рр. в Україні: причини та наслідки.
63. Громадсько-політичне життя в радянській Україні у 1930-х рр.
64. Розвиток культури та мистецтва в радянській Україні в 30-х рр. XX ст.
65. Релігія та церква в радянській Україні в 20–30-х рр. XX ст.
66. Політичне становище та соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель у 20–30-х рр. XX ст.
67. Національно-визвольний рух на західноукраїнських землях у міжвоєнний період.
68. Україна напередодні та на початку Другої світової війни (1939–1941 рр.).
69. Початок німецько-радянської війни 1941–1945 рр. Окупація України німецькими загарбниками.
70. Нацистський окупаційний режим в Україні (1941–1944 рр.).
71. Рух Опору в Україні під час Другої світової війни.
72. Українська Повстанська Армія та її боротьба.
73. Відбудова народного господарства в УРСР у другій половині 40-х – на початку 50-х рр. XX ст.
74. Суспільно-політичне та культурне життя в Україні у другій половині 40-х – на початку 50-х рр. XX ст.
75. Суть і зміст процесу “десталінізації” в УРСР у період хрущовської “відлиги”.
76. Соціально-економічний розвиток УРСР у 1953–1964 рр.

77. Духовне та культурне життя в період “відлиги”.
78. Накопичення кризових явищ у суспільно-політичній сфері УРСР у другій половині 60-х – першій половині 80-х рр. XX ст.
79. Соціально-економічний розвиток УРСР у 1965–1985 рр.
80. Основні тенденції культурного розвитку радянської України у 1965–1985 рр.
81. Дисидентський рух в УРСР у 1965–1991 рр.
82. Горбачовська “перебудова” в Україні.

83. Утворення Народного руху України та інших політичних партій.
84. Основні тенденції розвитку культури в Україні у період перебудови (1985–1991 рр.).
85. Історичні передумови проголошення незалежності України. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р.
86. Основні віхи державотворчого процесу в Україні у 1990-х рр.
87. Економічний розвиток незалежної України у 1990-х рр.
88. Культурне та духовне життя в незалежній Україні.
89. Незалежна Україна на міжнародній арені. Шлях до ЄС.
90. Україна-Європа: основні тенденції політичного, економічного та культурного співробітництва у першій чверті ХХІ ст.

VI. Шкала оцінювання

<p>Оцінка в балах</p> <p>за всі види навчальної діяльності</p> <p>Оцінка</p>	
90 – 100	Відмінно
82–89	Дуже добре

75-81	Добре
67 -74	Задовільно
60-66	Достатньо
1–59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Александрович В. Мистецтво Галицько-Волинської держави. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 1999.
2. Александрович В. Холмська ікона Богородиці. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2001.

1. Атлас історії культури Волинської області / відп. ред. Ф. В. Зузук. Луцьк: РВВ “Вежа” ВНУ ім. Лесі Українки, 2008.
2. Баран В. Історія України, 1945–1953. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип’якевича НАН України, 2005.
3. Баран В. Україна: новітня історія (1945–1991 рр.). Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип’якевича НАН України, 2003.
4. Баран В., Токарський В. “Зачистка”: політичної репресії в західних областях України у 1939–1941 рр. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип’якевича НАН України, 2014.
5. Бовгиря А. Козацьке літописання в рукописній традиції XVIII ст. Списки та редакції творів. К.: Інститут історії України НАН України, 2010.
6. Братковський Данило. Świat po szczęści przezyrzany / Світ, по частинах розглянутий (1697 р.). Фототипічне видання. Переклад. Джерела. Студії. Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2004.
7. Бульба-Боровець Т. Армія без держави. Львів: Поклик сумління, 1993.
8. Величко С. «Літопис» / упоряд. Г. Боряк, Т. Таїрова-Яковлева. К.: Кліо, 2020.
9. Волинь в Другій світовій війні та перші повоєнні роки. Матеріали наукової історико-краєзнавчої конференції. Луцьк, 1995.
10. Волинь за роки незалежності: Статистичний збірник: Ювілейне видання: Статті, таблиці, схеми, діаграми / упоряд. М. І. Мотиль. Луцьк: Надстир’я, 2001.

11. Волинська трагедія: через історію до порозуміння. Матеріали Всеукр. наук. конф., м. Луцьк, 19–20 червня 2013 р. Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2013.
12. Гаврилюк О. Н. Політика радянзації в західному регіоні України наприкінці Другої світової війни. *Міжнародний Науковий Конгрес “Українська історична наука на порозі XXI століття”*. Чернівці, 16–18 травня 2000 р.: Доповіді та повідомлення. У 4-х т. Чернівці: Рута, 2001. Т. 2. С. 109–114.
13. Гаврилюк С.В. Історичне пам’яткознавство Волині, Холмщини і Підляшшя (XIX – початок XX ст.). Монографія. 2-е вид., доп. Луцьк :

РВВ “Вежа” ВНУ ім. Лесі Українки, 2008.

14. Гатальська Н. Клуб “Рідна хата” у Володимир-Волинському. *Минуле і сучасне Волині: Олександр Цинкаловський і Волинь*. Матеріали ІХ наукової історико-краєзнавчої міжнародної конференції, 20-23 січня 1998 року. Луцьк, 1998. С. 99–100.
15. Генеральні візитації церков та монастирів Володимирської унійної єпархії кінця XVII – початку XVIII століть: книга протоколів та окремі описи / заг. ред. та істор. нарис А. Гіль та І. Скочиляс. Львів; Люблін, 2012.
16. Грицак Я. Пророк у своїй вітчизні. Франко та його спільнота (1856–1886). К.: Критика, 2006.
17. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної нації XIX–XX століття. К.: Yakaboo Publishing, 2019.
18. Гунчак Т. Україна: перша половина XX століття: нариси політичної історії. К.: Либідь, 1993.
19. Данилюк В. Вірити занадто боляче... Волинь: хроніка подій 1939–1944 років. Луцьк: Ініціал, 1996.
20. Джиджора І. Економічна політика російського правительства супроти України в 1710–1730-х роках / упоряд., автор передмови, приміток і коментарів. В. Пришляк. К.: Кліо, 2020.
21. Західне Полісся: історія та культура [монографія] / наук. ред. В. К. Баран.

Луцьк : ПрАТ “Волинська обласна друкарня”, 2012.

22. Золоте чересло: Книга народних ремесел, звичаїв та побуту в Україні, писана Климентієм Зіновієвим, поетом кінця XVII – початку XVIII ст.” / упоряд. В. Шевчук, О. Шугай; пер. з давньоукр. О. Шугая; вступ. ст. і приміт. В. Шевчука. К.: Мистецтво, 2009.
23. Ісаєвич Я. Д. Джерела з історії української культури доби феодалізму XVI – XVIII ст. К. : Наук. думка, 1972.
24. Ісаєвич Я. Україна давня і нова: Народ, релігія, культура. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України,, 1996.
25. Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2002.

26. Історія української культури: У 5 т. К.: Наук. думка, 2001–2010. ТТ. 1–5.
27. Калішук О. М. Українсько-польське протистояння на Волині та в Східній Галичині у роки Другої світової війни: науковий та суспільний дискурс. Львів, 2013.
28. Карліна О. Соціальна структура населення міст і містечок Волинської губернії наприкінці XVIII століття. *Соціум. Альманах соціальної історії*. К., 2013. Вип. 10. С. 97–114.
29. Кінд-Войтюк Н. Товариство приятелів науки – осередок вивчення історії Волині (1935–1939 рр.). *Волинський музей: історія і сучасність*. Наук. збірник. Луцьк, 2004. Вип. 3. С. 77–79.
30. Кінд-Войтюк Н. Джерела з вивчення історії і охорони пам'яток на Волині у 1920-х – 1930-х роках. *Краєзнавство*. 2019. Вип. 4. С. 134–142.
31. Ковальчук Є. Наукові експедиції Волинського краєзнавчого музею (1929–2003 рр.). *Волинський музей: історія і сучасність*. Наук. збірник. Луцьк, 2004. Вип. 3. С. 149–152.
32. Ковба Ж. “Просвіта” – світло, знання, добро і воля українського народу. Дрогобич: Відродження, 1993.
33. Косаківська С. Спадщина Василя Авраменка. *Науковий вісник ВДУ ім. Лесі Українки: мистецтвознавство*. 1997. № 11. С. 57–60.
34. Косик В. Україна і Німеччина у Другій світовій війні. Львів; Париж, 1993.

35. Крамар Ю. В. Освітнє життя єврейської громади на Волині у міжвоєнний період. *Архіви України*. 2014. Вип. 6 (294): листопад-грудень 2014. С. 132–140.
36. Крамар Ю. В. Західна Волинь 1921–1939 рр.: національно-культурне та релігійне життя. Луцьк: Вежа-Друк, 2015.
37. Культурне життя в Україні. Західні землі. Документи і матеріали / під. ред. Ю. Сливки. К.: Наук. думка, 1995. Т. 1: 1939 – 1953.
38. Культурне життя в Україні. Західні землі: Документи і матеріали / під. ред. Ю. Сливки. Львів, 1996. Т. 2: 1953 –1966.
39. Культурне життя в Україні. Західні землі: Документи і матеріали / під. ред. Ю. Сливки. Львів, 2003. Т. 3: 1966 –1971.

40. Кучерепа М. М., Давидюк Р. П. Волинське українське об'єднання (1931–1939 рр.). Луцьк: Надстир'я, 2001.
41. Кучерепа М. М. Волинь у міжвоєнний період (1921–1939). Луцьк, 1994.
42. Кучерепа С. Польський театр на Волині. Луцьк, 2005.
43. Кучинко М., Охріменко Г., Савицький В. Культура Волині та Волинського Полісся княжої доби. Навч. посібник. Луцьк: ВАТ “Волинська обласна друкарня”, 2008.
44. Левчанівська І. “Пласт” на Волині. *Українська гімназія в Луцьку. Спогади.* Луцьк, 1998.
45. Ленартович О.Ю. Селянство Західної України у національно-визвольній боротьбі, 1944–1950 рр. Луцьк, 1998.
46. Ленартович О.Ю. Український національно-визвольний рух на Волині в роки Другої світової війни. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2011.
47. Листування Михайла Грушевського. Т. 4: Листування Михайла Грушевського та Івана Джиджори / упоряд. С. Панькова, В. Пришляк. К.; Нью-Йорк; Париж; Львів; Торонто: УІТ, ВД “Простір”, 2008. (серія: Епістолярні джерела грушевськознавства; т. IV).
48. Літопис УПА: Т 1. Волинь і Полісся. Німецька окупація. Кн. 1. Початки УПА: Документи і матеріали. Торонто: Літопис УПА, 1989.

49. Луговий О. Визначне жіноцтво України. К., 1994.
50. Луцький державний педагогічний інститут імені Лесі Українки (Нарис історії). Львів, 1992.
51. Луцьку – 900 років (1085 –1985). Збірник документів і матеріалів. К.:
Наук. думка, 1985.
52. Ляшук І. Волинські гімназії та відродження української культури. *Минуле і сучасне Волині. Проблеми джерелознавства*. Луцьк, 1992. С. 63–65.
53. Маланюк Є. Книга спостережень. Фрагменти. Від Кобзаря до нації. Студії і роздуми. К.: Атіка, 1995.
54. Маланюк Є. Нарис історії нашої культури. К., 1992.
55. Миць М. Українська періодична преса на Волині (1921–1939 рр.), як

- джерело з історії шкільництва краю. *Науковий вісник ВДУ: Історія*. Луцьк, 1998. Вип. 1.
56. Мірчук П. Українська Повстанська Армія. Львів, 1991.
57. Мірчук І. Напрямки української культури. Мюнхен, 2003.
58. Мушинка М. За мистецькими заповідями Василя Авраменка. *Народна творчість та етнографія*. 1994. № 1. С. 57–60.
59. Нарис історії “Просвіти”. Львів; Краків; Париж, 1995.
60. Огієнко І. Українська культура. К., 1992.
61. Павленко С. Іван Мазепа як будівничий української культури. К., 2005.
62. Панасюк В. В. Організація шкільництва у Волинському воєводстві в 20-і роках ХХ ст. *Науковий вісник ВДУ. Історія*. 1997. № 2. С. 56–61.
63. Понедельник Л. А. Волинський ренесанс. *British Journal of Science Education and Culture*. London: University Press, 2014. No 1. (5) (January–June). P. 124–129.
64. Понедельник Л. Літературне життя на Волині в 1920–1930-ті роки: суспільно-політичні умови, угруповання, персоналії. *Краєзнавство*. 2019. Вип. 4. С. 50–68.

65. Попович М. Нарис історії культури України. К.: АртЕк, 1999.
66. Приймак В. Митрополит Андрей Шептицький – меценат українського мистецтва та культури./ В.Приймак. //Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії:збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 27.- Рівне,2016.- с.42-47.
67. Приймак В.О. Вплив столипінської аграрної реформи на соціально-економічну інфраструктуру Волинської губернії. / В.О.Приймак // Літопис Волині. – Історичні науки. Філологічні науки. Число 15. – Луцьк. – 2015. – с.18-25.
68. Приймак В.О. Капіталістична еволюція аграрного сектора Волинської губернії в процесі реалізації столипінської реформи. Історичні студії Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Випуск 13-14. Луцьк ,2015. – с. 9 – 15.
69. Пришляк В. В. Волинська примітка в австрійсько-польському трактаті 1727 року про українську торгівлю із Силезією. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки: Історичні науки*. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2009. № 22. С. 188–195.
http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Nvnu/istor/2009_22/R4/Pryshliak.pdf
70. Пришляк В. Григорій Граб'янка (Історико-генеалогічна розвідка). *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. [зб.

наук. праць]. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН

України, 2011. Вип. 20: ACTES TESTANTIBUS: Ювіл. збірник на пошану

Леонтія Войтовича. С. 550–568.

http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Uks/2011_20/36_Prushlyak.pdf

71. Пришляк В. До питання про історичну основу поеми Лесі Українки “Бояриня”. *Леся Українка та родина Косачів в контексті української культури*: Тези та матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф, 24–25 лютого 1996 р., с. Колодяжне / До 125-річчя від дня народження Лесі Українки. Луцьк: Ініціал, 1996. С. 27–28.

72. Пришляк В. В. Історія України: Навчальний посібник для студентів вузів. У2 ч. Ч. 1: Від давніх часів до кінця XVIII ст. Брест: Вид-во БрДУ ім. О.С. Пушкіна, 2004.
73. Пришляк В. Про Волинь поза часом і простором (замість покрайніх записів на доповіді академіка). Ярослав Ісаєвич. Давня історія Волині: гіпотези, дискусії, перспективи дослідження. *Літопис Волині*. Всеукр. наук. часопис. Ч. 10. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. С. 57–66.
74. Пришляк В., Гжеськов'як Р., Циганок О. «Щасливе пророцтво», або «Прогностик щасливий»: панегірик Пилипа Орлика миргородському полковникові Данилу Апостолу / З літературної спадщини. *Сіверянський літопис*: Всеукраїнський науковий журнал. 2019. № 1 (145): січень–лютий. С. 203–220. http://www.siver-litopis.cn.ua/arh/2019/siver_01_19.pdf
75. Пришляк В. Міжнародна наукова конференція «Луцький з'їзд 1429 р. на тлі епохи». Хроніка. *Укр. іст. журн.* 2020. Вип. 1. С. 219–223. http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2020_1_20
76. Пришляк В. Ярослав Ісаєвич: nomen est omen. *Історичний веб-портал [Historians.in.ua]*. 2016. Режим доступу: <http://historians.in.ua/index.php/en/institutsiji-istorichnoji-nauki-v-ukrajini/1859-volodymyr-pryshliak-yaroslav-isayevych-nomen-est-omen>
74. Пясецький В. Луцьк: історико-краєзнавчі нариси. Кн. I: Старе місто. Луцьк: Волинські старожитності, 2014.
75. Савчук Б. П. Волинська “Просвіта”. Рівне: Ліста, 1996.
77. Сковчиляс І. Релігія та культура Західної Волині на початку XVIII ст. За матеріалами Володимирського собору 1715 р. Львів, 2008.
78. Соціально-економічні наслідки Столипінської аграрної реформи на Волині (1906–1914рр.) / В.Приймак // Модернізаційні процеси на Волині в XIX – на початку XX століття: збірник наукових праць. – Луцьк, Вежа-Друк, 2018. – С.262–273.
79. Степовик Д. Українська гравюра бароко. К.: Кліо, 2013.
80. Стрільчук Л. В. Україна – Польща: від добросусідських відносин до стратегічного партнерства (кінець XX – початок XXI ст.). Луцьк : Волинські старожитності, 2013.

81. Українська культура. Лекції за ред. Дмитра Антоновича. К.: Либідь, 1993.
82. Федорук Я. Віленський договір 1656 року: Східноєвропейська криза і
83. Україна у середині XVII століття. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011.
84. Філіпович М. Луцька “Просвіта” (1918–1935 рр.). Луцьк, 2007.
85. Чухліб Т. Секрети українського полівасалітету: Хмельницький, Дорошенко, Мазепа. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011.
86. Шабала Я. М. Аграрні реформи на Волині у XX – на початку XXI століття: передумови, перебіг та наслідки. Луцьк: Волинська мистецька агенція «Терен», 2012.
87. Шваб А. Г. Еміграційна політика Польщі (1918–1939). Луцьк: Волинська мистецька агенція «Терен», 2014.
88. Шевчук В. Загублена українська культура за тисячу років. К.: Вид. дім КМА, 2008.
89. Шиманський П. Музичне мистецтво Волині у 20–30-х рр. XX ст. *Науковий вісник ВДУ ім. Лесі Українки. Мистецтвознавство*. 1997. № 11. С. 80–84.
90. Шульга С. Чехи в Західній Волині: від оселення до реєміграції. *Češi v Západní Volyni od osídlení k reemigraci*. Луцьк: Вежа-Друк, 2018.
91. Яковенко Н. Дзеркала ідентичності. Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI – початку XVIII століття. К. : Лаурус, 2012.
92. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. 2-е вид., переробл. та розшир. К.: Критика, 2005.
93. Яковенко Н. Паралельний світ. Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI – XVII ст. К.: Критика, 2002.

